

за матеріалами газети «Джерело» №25-33 липень-вересень 2020

II етап практичний (системний) 2021-2022 навчальний рік

Аналіз визначених напрямків роботи, педагогічного досвіду, обґрунтування основних ідей для широкого запровадження, аналіз матеріалів діагностики рівня розвитку основних компонентів самоефективності учнів та їх навчальних досягнень. Узагальнення та експертна оцінка накопиченого педагогічного досвіду (при визначенні ефективності досвіду доцільно використовувати науково обґрунтовані критерії: актуальність, відповідність сучасним викликам і завданням проекту, оригінальність, новизна, стабільність, збалансованість і комплексність результатів, раціональність витрат часу, зусиль, засобів, що відповідає реальним можливостям основної маси вчителів і матеріально-технічної бази навчальних закладів)

III етап підсумковий 2022-2023 навчальний рік

Узагальнення ППД з розвитку основних компонентів самоефективності учнів різного віку, розробка електронних дидактичних матеріалів з окремих предметів, різних видів публікацій, науковий аналіз даних моніторингу, підготовка підсумкових конференцій, обмін досвідом між регіонами області.

РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ МІСТА КРИВОГО РОГУ НА I ЕТАПІ ОБЛАСНОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ПРОЄКТУ

«ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

*Схвалено на засіданні
науково-методичної ради
КЗ «ЦПРПП» КМР
(протокол №1 від 16.09.2020)*

I етап – концептуально-діагностичний (2020-2021 навчальний рік)

Двадцять років ХХІ століття визначаються суттєвими викликами як у глобальному, так і у національному вимірі. Саме тому у системі сучасної освіти на перший план виходить проблема становлення та розвитку самоефективної особистості, здатної власними силами, без сторонньої допомоги досягати поставлених цілей з найменшими затратами часу і ресурсів, бути успішною у різних видах діяльності: освітній, професійній, спортивній, здоров'язберезувальній, соціально значимій тощо.

З урахуванням факторів, які впливають на процеси становлення самоефективних особистостей, а також вікових особливостей підлітків, процесів, що зумовлюють якісні зміни їх життєвої діяльності (стиль виховання в сім'ї, узгодженість вимог та виховних дій між родиною та школою, природовідповідність змісту та форм виховання, навчання та розвитку, вироблення потреби в комунікаціях, самосприйняття та самооцінка, творча активність) й має вибудовуватися сучасний освітній простір.

«Простір» — це педагогічне явище, яке акумулює потенціал сім'ї та навчального закладу, інтегрує різноманітні впливи на особистість з боку інших соціальних інститутів з метою усунення будь-яких перешкод, ускладнень процесу соціалізації особистості. *Сутність інноваційних змін*, які можуть настати внаслідок розбудови такого освітнього простору, полягає у формуванні самоефективності особистості, що визначає судження про власну здатність самостійно, активно і продуктивно здійснювати діяльність та досягати особистісно-значущого результату.

I. ОСНОВНІ СТРАТЕГІЇ:

1. Інтеграція змісту, форм, методів та прийомів освітньої діяльності, що відповідають вимогам компетентнісного підходу та основним положенням концепції Нової української школи.

2. Запровадження гнучкої системи організації освітнього процесу, поєднання традиційної дистанційної та змішаної форм, що дозволяє оперативно реагувати на сучасні виклики (епідемії, карантини, хвороби окремих учнів, непередбачувані ситуації тощо).

3. Формування в учнів навичок самостійної роботи через використання механізмів самомотивації, самопідтримки та саморегуляції емоційного стану.

4. Забезпечення продуктивної взаємодії педагога з учнями в умовах штучно створеного комунікативного простору, що передбачає ситуацію, спрямовану на досягнення запланованих цілей навчання.

5. Використання підтримуючого контролю та оцінювання знань (змістовне, рефлексивне, тестове, рейтингове, колективне, взаємооцінювання та самооцінювання).

6. Розвиток емоційного інтелекту, соціальних навичок, дієвої емпатії як умови виховання моральності та навичок комунікації.

7. Педагогізація освітнього середовища, взаємодія з батьками учнів в умовах кризи, карантину тощо.

8. Методична допомога педагогам в оволодінні технологіями освітньої діяльності, що відповідають різним формам організації освітнього процесу (зокрема, в умовах дистанційного навчання).

9. Підтримка та розвиток здоров'язбережувального освітнього середовища закладу освіти(санітарний режим, позитивний мікроклімат, попередження булінгу).

II. НАПРЯМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ

1. Дослідження сформованості критеріїв навчальної самоефективності в учнів різних вікових груп через анкетування, спостереження, бесіди з усіма учасниками освітнього процесу.
2. Створення соціально-психологічних умов для розвитку самоефективної особистості учня та його успішного навчання.
3. Вивчення психологічних бар'єрів, що заважають учням бути самоефективними та продуктивними.
4. Створення цілісної системи психологічного супроводу особистості учня на всіх етапах його розвитку.
5. Створення соціально-психологічних умов для надання допомоги учням, що мають проблеми у навчанні та психологічному розвитку.
6. Розробка корекційно-розвивальних програм та психологічних рекомендацій для вчителів та батьків, що прагнуть підвищити самоефективність своїх дітей.
7. Психологічний супровід стандартизації та профілізації освіти.
8. Вдосконалення системи моніторингових психологічних досліджень.

III. НАУКОВЕ-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ САМОЕФЕКТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТЬОМУ ПРОСТОРИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Виділені основні компоненти самоефективності:

Особистісний компонент самоефективності ґрунтується на суб'єктивних уявленнях про себе, елементах власного досвіду, потенціалах та ресурсах (яким я є).

Ціннісно-цільовий компонент характеризує цінності, життєві смисли, плани, цілі (яким я хочу бути).

Мотиваційно-емоційний компонент самоефективності включає мотиви і емоції, навички емоційної саморегуляції, ідентифікації з успішними соціальними моделями.

Рефлексивно-оціночний компонент складається з аналізу та оцінки власного досвіду, реальності визначених цілей, можливостей досягнення успіху, саморозвитку та самовдосконалення.

Прогностичний компонент дає змогу прогнозувати результати власних дій, попереджати їх негативні наслідки, ідентифікувати себе як людину, що ефективно і успішно досягає визначеної мети.

Прагнення до самовдосконалення – це компонент, що визначає спрямованість на власні зміни (що я хочу змінити у собі) через активізацію мислення, волі, почуттів задля досягнення визначених цілей.

Самоефективність в освітній діяльності характеризується:

- **вмінням вільно орієнтуватися** в інформаційному і освітньому просторі;
- **вмінням використовувати** зовнішні і внутрішні ресурси для рішення навчальних задач;
- **сприйняттям навчання і освіти** як важливих життєвих цінностей, що сприяють самореалізації особистості;
- **прагненням до нормального** (адаптивного) перфекціонізму у системі життєвих смислів;
- **високим рівнем** розвитку компетентностей у вирішенні навчальних задач;
- **здатністю** до самостійної постановки нового класу задач;
- **розумінням** задач власного розвитку;
- **здатністю до ефективної самоорганізації** і самоуправління власною освітньою траєкторією;
- **здатністю до мотивації** власної діяльності, самопідтримки;
- **позитивною самооцінкою** та ставленням до себе;
- **готовністю навчатися** впродовж життя.

Відповідно до цього у навчальних закладах мають бути створені необхідні умови, визначені підходи для розвитку самоефективної особистості.

Пріоритетним підходом є компетентнісний, який формує якісні характеристики самоефективної особистості; здатність адекватно оцінювати навколишню дійсність на основі наявних знань про неї, уміння знаходити інформацію в невизначеній ситуації та будувати свою поведінку для досягнення балансу між своїми потребами, очікуванням, сенсом життя і вимогами реальної дійсності; уміння задовольняти бажання, спираючись на норми тощо.

Особистісно-ціннісний підхід, який не лише забезпечує культивування гуманістичних орієнтирів і ставлень, які втілюють загальнолюдські, національні та особистісні цінності духовного життя людини, суспільства та становлять одну з його сутнісних основ, а, насамперед, визнає особистість найвищою цінністю, навколо якої ґрунтується решта суспільних пріоритетів.

Континіумний підхід, за якого освіта розглядається як єдність процесів навчання, виховання, саморозвитку, тобто єдності всіх процесів, що впливають на становлення самоефективної особистості.

Діяльнісно-комунікативний підхід, що сприяє встановленню партнерських відносин між усіма учасниками освітнього процесу. Це значною мірою також вплине на формування у підлітків, учнівської молоді таких компетентностей: соціальних, комунікативних, полікультурних, самоосвітніх, ціннісно-утворювальних.

Синергетичний підхід спонукає дорослих до надання дитині якнайбільше можливостей для самореалізації.

Середовищний підхід — створення системи потрібних освітніх умов з метою збагачення освітнього простору, вдосконалення форм, методів та технологій навчання на основі компетентнісного підходу, психологізація та педагогізація освітнього простору з метою розвитку самоефективності як головної умови самореалізації сучасної людини.

IV. ЗМІСТ РОБОТИ НА І ЕТАПІ ОБЛАСНОГО НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ПРОЄКТУ «ПЕДАГОГІЧНІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ»

Прогнозований результат: вивчення теоретичних основ проблеми, створення умов для роботи педколективу над даною проблемною темою.

КЕРІВНИКАМ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Сформулювати проблему над якою буде працювати заклад освіти протягом 2020-2023 років. Розробити етапи роботи проєкту відповідно до рекомендацій КЗ «ДАНО» ДОР».
2. Визначити основні напрями роботи над проблемою, створити творчу групу з реалізації завдань обласного проєкту і шкільної проблеми.
3. Забезпечити розвиток закладу як відкритої креативної соціально-педагогічної системи, визначити стратегію і тактику розвитку закладу відповідно до нових соціокультурних умов та сучасної соціально-гуманістичної, національно-патріотичної парадигми освіти.
4. Формувати у вчителів нове педагогічне мислення, готовність до сприйняття і використання в роботі компетентнісного підходу до викладання основ наук, продуктивних, особистісно розвивальних освітніх технологій, сучасних педагогічних ідей, перспективного педагогічного досвіду.
5. Підвищувати рівень управлінської культури, використовуючи людиноцентристську, партнерську етику управління, рівноправний стиль відносин. Спрямовувати взаємовідносини між всіма учасниками педагогічного процесу на гуманні позиції, взаємоповагу, доброзичливість, взаєморозуміння.
6. Відбирати найбільш ефективні форми аналітичної діяльності, здійснювати управління якістю освіти на основі нових технологій та освітнього моніторингу.

7. Створити умови для формування самоєфективної особистості учня. Забезпечити методичний супровід реалізації завдань обласного науково-методичного проєкту «Педагогічні стратегії розвитку самоєфективної особистості в освітньому просторі Нової української школи».
8. Створити умови для безперервного зростання рівня педагогічної майстерності вчителів, їх самоосвітньої діяльності, участі в інноваціях, експериментах, творчих пошуках, сприяти підвищенню іміджологічної культури вчителя.
9. Визначити рівень готовності (теоретичний і практичний) членів педагогічного колективу для вирішення обраної проблеми через анкетування, тестування, засідання ШМО та інші методичні заходи.
10. Спланувати систему внутрішньошкільних семінарів - практикумів:
 - для молодих і малодосвідчених вчителів;
 - методики викладання окремих тем програми;
 - розв'язування олімпіадних завдань;
 - технологій підготовки учнів до ДПА та незалежного зовнішнього тестування;
 - організації роботи з обдарованими учнями;
 - стратегії формування само ефективної особистості.

ШКІЛЬНИМ МЕТОДИЧНИМ ОБ'ЄДНАННЯМ РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. На засіданнях ШМО розглянути теоретичні положення розвитку самоєфективної особистості:
 - поняття самоєфективної особистості;
 - фактори формування самоєфективної особистості;
 - вибір підходів до розвитку самоєфективної особистості засобами навчального предмету;
 - теорію психологічного супроводу розвитку особистості;
 - теоретичні основи компетентнісного підходу, іноваційних технологій;
 - методики впровадження інформаційних технологій навчання.
2. Глибоко вивчити зміст нових навчальних програм з метою побудови освітнього процесу на якісно новому рівні на основі компетентнісного підходу до навчання учнів, формування умов для формування самоєфективної особистості при вивченні навчальної дисципліни.
3. Ґрунтовно проаналізувати роботу вчителів-предметників за роки роботи над попереднім науково-методичним проєктом області.
4. Провести діагностику рівня теоретичних і психологічних знань з питань основних положень нової проблеми.
5. Провести всебічний аналіз результатів освітнього процесу з предмета, забезпечення вчителями досягнення всіма учнями рівня державного стандарту освіти, створення умов для навчання на профільному рівні учням з високими навчальними можливостями.
6. Спрямувати роботу ШМО на підвищення якості навченості учнів на основі проблемного аналізу даних моніторингових досліджень рівня предметної підготовки, результатів ДПА і ЗНО, через технологізацію

навчального процесу і впровадження компетентнісного підходу до навчання.

7. Провести експертизу нових додаткових навчальних курсів і програм, освітніх технологій і методик, які використовують вчителі.
8. Підготувати рекомендації на допомогу учням і батькам для найкращого засвоєння відповідних предметів і курсів, підвищення культури навчальної праці, організації домашньої самостійної роботи, організації дистанційного навчання (за потребою), дотримання режиму праці та відпочинку.
9. Підготувати і проаналізувати відкриті уроки, заняття, які демонструють реалізацію креативного підходу до навчання, нестандартні форми і методи навчання, володіння продуктивними технологіями, спрямованими на розвиток особистості учня.
10. Організувати участь вчителів школи в професійних конкурсах: „Учитель року”, „Молодий вчитель – кращий за професією”, „Урок року” тощо.

УЧИТЕЛЯМ-ПРЕДМЕТНИКАМ РЕКОМЕНДУВАТИ:

1. Опрацювати нові навчальні програми, рекомендації МОН України щодо викладання предмета у 2020/2021 навчальному році, КЗ «ДАНУ» ДОР», КЗ «ЦПРПП» КМР з відповідних питань.
2. Ознайомитись з теоретичною базою реалізації завдань розвитку самоєфективної особистості, компетентнісного підходу до навчання учнів, інформаційними технологіями навчання, сприйняти необхідність їх впровадження.
3. Скласти творчу програму науково-методичної роботи на 2020/2021 навчальний рік. Підготувати методичні матеріали для публікації у збірки ШМО.
4. Активно стимулювати учнів до самостійної діяльності, яка забезпечує учневі самоосвіту, саморозвиток, самовираження в ході оволодіння знаннями.
5. Скласти індивідуальні плани подолання недоліків, виявлених результатами вхідних діагностичних контрольних робіт, продовжити моніторингові відстеження якості навченості учнів з наступним аналізом результатів та їх використанням для корекції навчального процесу.
6. Забезпечити контроль і оцінку не тільки результату, а головним чином процесу учіння.
7. Виявляти та оцінювати способи навчальної діяльності, якими користуються учні самостійно, стійко, продуктивно.
8. Належну увагу приділяти виконанню завдань розвиваючого, творчого, дослідницького характеру.
9. Реалізовувати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів, передбачені державними стандартами освіти, об'єктивно оцінювати навчальні досягнення учнів, виходячи з принципу академічної доброчесності.

10. Проаналізувати власну готовність для вирішення завдань обласного проєкту та шкільної науково-методичної проблеми.

РЕКОМЕНДОВАНІ ФОРМИ РОБОТИ НА І ЕТАПІ ОБЛАСНОГО ПРОЄКТУ

Теоретичне обґрунтування науково-методичної проблемної теми

1. Анкетування педагогічного та учнівського колективів. Виявлення проблем, підготовка до складання плану реалізації теми.

2. Засідання творчої групи. Обробка даних анкетування. Виявлення рівня обізнаності педколективу. Планування та визначення перспектив роботи з проблемної теми.

3. Вивчення теоретичних положень проблеми:

а) управлінські рішення

- *Оперативна нарада* „Особливості роботи педколективу над науково-методичною проблемною темою”.

- *Методична нарада* з керівниками методичних об'єднань:

1) Мета, зміст і основні напрямки роботи методичних об'єднань щодо реалізації науково-методичної проблеми школи.

2) Теоретичні основи та особливості організації навчання з використанням ІКТ щодо забезпечення сприятливих умов для реалізації завдань проблеми.

3) Реалізація завдань проблеми в контексті Концепції «Нова українська школа».

- *Засідання методичної ради* «Розробка алгоритму реалізації науково-методичної проблеми закладу».

- *Педрада-тренінг* «Забезпечення психолого-педагогічних умов щодо реалізації завдань проблеми».

б) методична робота з педагогічними кадрами:

- *Робота проблемного психолого-педагогічного семінару*

- *Проведення засідань «За круглим столом»*

- *Тематичні методичні оперативки* «Формування конкурентоспроможного педагога»; «Формування ключових компетентностей учнів на основі комплексу сучасних освітніх технологій».

- *Засідання методичних об'єднань* «Робота над науково-методичною проблемою школи».

- *Робота вчительських динамічних груп*.

- *Семінар класних керівників* «Комплексне дослідження системи виховання в українській школі з урахуванням розвитку європейського освітнього простору».

- *Самоосвітня робота вчителів і учнів* з використання тестових технологій та мережі Інтернет.

- *Робота з молодими вчителями, заняття школи молодого вчителя.*

- *Робота шкільного наукового товариства «Юний науковець».*

- *Педрода-«пошук істини» «Роль ІКТ у підвищенні професіоналізму педпрацівників у між атестаційний період»*

в) питання тематичного контролю:

- Моніторинг використання інноваційних технологій у практиці роботи вчителів _____циклу.

- Психологічні основи для творчої праці вчителя і здобувачів освіти на уроках _____

- Управління творчістю здобувачів освіти у процесі вивчення_____.

- Оптимізація управління освітнім процесом на уроках _____циклу.

- Моніторинг використання інноваційних технологій на уроках _____забезпечення реалізації наскрізних ліній.

Орієнтована тематика питань
для обговорення на педагогічних радах на першому(концептуально-діагностичному) етапі обласного науково-методичного проекту
«Педагогічні стратегії розвитку самоефективності особистості в освітньому просторі Нової української школи»

1. Стратегічні орієнтири Нової української школи: від концепції до результатів.
2. Нова українська школа – педагогіка партнерства, основні завдання щодо створення освітнього простору для самореалізації учня.
3. Основні напрямки роботи закладу щодо реалізації обласного науково-методичного проекту «Педагогічні стратегії розвитку самоефективності особистості в освітньому просторі Нової української школи».
4. Освітня ініціатива як стратегія формування моделі сучасної школи.
5. Формування дослідницьких компетенцій учнів у різних видах діяльності: здобутки, перспективи, плани на майбутнє.
6. Методи і прийоми дистанційного навчання (досвід карантину).
7. Методи та прийоми створення ситуації успіху, використання методів підтримуючого оцінювання в умовах різних форм організації навчального процесу.
8. Дослідження та аналіз системи ціннісних орієнтацій та життєвих смислів учнів в умовах пандемії та економічної кризи.
9. Реалізація розвивально-корекційного напрямку в умовах запровадження дистанційного та змішаного навчання.
10. Розвиток мотивації до навчання та саморозвитку в контексті компетентнісного підходу до організації навчального процесу.
11. Впровадження освітніх технологій, що зберігають енергію та зміцнюють здоров'я учнів (досвід, результати, перспективи).
12. Педагогічні прийоми практичної реалізації корекційних цілей в ситуації дистанційного навчання.
13. Використання ігрових, гейм-технологій з метою стимулювання пізнавального інтересу учнів (цикли дисциплін).
14. Проектна діяльність учнів як форма самостійної роботи в умовах дистанційного та змішаного навчання.
15. Продуктивні технології формування критичного мислення на уроках з різних дисциплін.
16. Партнерська взаємодія школи і сім'ї, підтримка дитини в освітньому середовищі.
17. Психолого-педагогічна проблема адаптації учнів до навчання в період епідемії.
18. Методи роботи класного керівника з питань розвитку соціально-емоційного інтелекту та дієвої емпатії.

19. Підготовка до атестації – програма творчості (захист портфоліо педагога).
20. Інтерактивні форми взаємодії з родинами учнів – нова модель співпраці (аналіз досвіду роботи в умовах карантину).

За рекомендаціями Т. Гальцевої і С.
Крамаренко

Додаток 2

Орієнтовані питання для обговорення на психолого-педагогічних семінарах на першому(концептуально-діагностичному) етапі обласного науково-методичного проекту «Педагогічні стратегії розвитку самоефективності особистості в освітньому просторі Нової української школи»

1. Розвиток самоефективності особистості: інтеграція зусиль суспільства, школи, родини.
2. Навчальна самоефективність та закономірності її розвитку на різних вікових етапах розвитку учня.
3. Формування мотиваційного компоненту самоефективності в контексті компетентнісного підходу до організації освітнього процесу.
4. Розвиток навичок особистісної рефлексії як складова розгортання самоефективності учня.
5. Технології командної взаємодії учасників освітнього процесу Нової української школи.
6. Проектна технологія та особливості її застосування в умовах дистанційного та змішаного навчання.
7. Особливості формування ціннісних пріоритетів та життєвих компетентностей учнівської молоді в умовах кризи та пандемії.
8. Соціально-емоційне та етичне навчання як метод морального виховання учнів.
9. Сучасні практики соціальної та психолого-педагогічної підтримки дітей у складних життєвих обставинах.
10. Дидактичні можливості різних форм навчання: традиційної, дистанційної, змішаної (теоретичні та практичні аспекти).
11. Педагогічне управління самостійною роботою учнів в умовах дистанційного навчання.
12. Особливості диференційованого та індивідуального підходу до учнів у різних видах навчання.
13. Педагогічні технології підтримуючого контролю знань.
14. Комфортні умови навчання як умова розвитку самоефективної особистості.
15. Психолого-педагогічні умови адаптації учнів до нових умов навчання у період карантину.
16. Стратегії навчання та розвитку самоефективності обдарованих дітей різного віку.

17. Педагогічна підтримка родин та допомога батькам у період карантину та кризи: досвід та нові можливості взаємодії.
18. Стереотипи та упереджені судження у свідомості педагога та етичні установки щодо їх подолання.
19. Використання можливостей сучасного освітнього середовища для організації навчання дітей з особливими потребами.

За рекомендаціями Т. Гальцевої і С.
Крамаренко

Теми психолого-педагогічних семінарів у рамках
реалізації обласного науково-методичного проєкту
«Педагогічні стратегії розвитку самоефективної особистості в освітньому
просторі Нової української школи»
2020 р. – 2023 р.

1. Вивчення та розвиток особливостей навчальної та соціальної самоефективності учнів різних вікових груп в умовах Нової української школи.
2. Дослідження психологічних детермінант та розвиток структурних компонентів самостановлення у здобувачів освіти різних вікових груп.
3. Розвиток когнітивних процесів та особистісних якостей у формуванні особистості дошкільника.
4. Партнерська взаємодія школи і сім'ї у формуванні соціальної самоефективної особистості учня.
5. Самоефективність як важливий регулятор особистісного й професійного розвитку педагогічного працівника в умовах соціальної кризи та пандемії.
6. Вивчення психологічних бар'єрів в учнів різних вікових груп, що заважають бути самоефективними та продуктивними.
7. Розвиток навичок особистісної рефлексії як важливого компоненту самоефективності учня.
8. Комфортні умови навчання як умова розвитку самоефективності особистості в освітньому просторі Нової української школи.
9. Самоефективність та закономірності її формування на різних вікових етапах розвитку учня.
10. Саморегуляція в структурі емоційного інтелекту молодшого школяра.
11. Особливості формування ціннісних пріоритетів та життєвих компетентностей учнівської молоді в умовах кризи та пандемії.
12. Розвиток соціальних навичок як передумова підвищення власної ефективності.

13. Створення безпечного освітнього середовища для розвитку самоєфективної особистості.
14. Сучасні практики соціальної та психолого-педагогічної підтримки дітей у складних життєвих обставинах.
15. Розвиток саморегуляції особистості як системно організованого процесу внутрішньої психологічної активності здобувачів освіти.
16. Створення комфортного освітнього середовища для розвитку соціально-емоційного інтелекту учнів.
17. Самоєфективність як головна умова самореалізації сучасної людини.
18. Формування позитивного мислення як важлива умова підвищення стесостійкості і самореалізації учасників освітнього процесу.

Основні критерії самоєфективності особистості на різних вікових етапах

Критерії навчальної самоєфективності дітей дошкільного віку (1 – 6 років)

- відчуття довіри;
- розуміння дитиною власної особистої участі у створенні тих, чи інших подій;
- уміння контролювати свої емоції у ситуації неуспіху;
- управління власною поведінкою для отримання певного результату,
- уміння взаємодіяти з дорослими та іншими дітьми для досягнення поставленої мети;
- активність у задоволенні пізнавальних потреб

Роль дорослих у розвитку самоєфективності дітей дошкільного віку (1 – 6 років)

- створювати атмосферу безпеки та захищеності;
- підтримувати пізнавальний інтерес;
- відзначати майже незначні успіхи дитини;
- позитивно оцінювати її здібності та можливості;
- за допомогою гри розвивати когнітивні процеси (мислення, уяву, мовлення ін.), особистісні якості (наполегливість, цілеспрямованість);

- вселяти віру дитини в себе («я можу»), підтримувати прагнення до самостійності («я сам»), природний пізнавальний інтерес («що таке») та готовність до виконання предметних дій («я хочу і буду»);
- вчити засобам боротьби із труднощами

***Критерії навчальної самоефективності дітей
молодшого шкільного віку(6-9років)***

- уміння управляти своєю зовнішньою активністю,
- виявляти власні ресурси для рішення навчальної задачі,
- довільність пізнавальних процесів,
- прагнення до самостійності при виконанні навчальних завдань,
- рефлексивність у оцінці власних навчальних дій,
- розуміння меж своїх можливостей «що я можу» і «чого я не можу»;
- володіння навичками кооперації (співробітництва) для досягнення навчальної мети

***Роль дорослих у розвитку самоефективності дітей
молодшого шкільного віку(6-9років)***

- створювати умови для формування позитивної самооцінки дітей,
- підтримувати їх впевненості у собі,
- відзначати індивідуальність і неповторність кожної дитини,
- пробуджувати бажання прагнути кращих навчальних результатів (позитивний перфекціонізм),
- вчити прийомам саморегуляції та самопідтримки

***Критерії навчальної самоефективності дітей підліткового віку
(10-14років)***

- здатність до цілепокладання;
- вміння визначати час та засоби виконання навчальної роботи;
- володіння прийомами саморегуляції;
- бажання діяти автономно і продуктивно;
- уміння працювати у команді;

- диференційована самооцінка (вміння адекватно оцінювати власні навчальні дії, здібності, якості та результати навчання);
- достатній рівень самокритичності;
- володіння навичками ефективного самонавчання

Роль дорослих у розвитку самоефективності дітей підліткового віку (10-14 років)

- ▶ підтримувати віру учнів у власні навчальні здібності,
- ▶ надавати приклади продуктивних соціальних моделей,
- ▶ сприяти формуванню якостей суб'єкта власного розвитку

Критерії навчальної самоефективності Молодший юнацький вік (15-18 років)

- ▶ усвідомлення власного стилю розумової діяльності;
- ▶ уміння орієнтуватися в інформаційному просторі з метою вирішення наявних освітніх потреб;
- ▶ вміння встановлювати взаємовідносини та залучати інших для ефективного рішення самостійно визначених навчальних задач;
- ▶ вміння чітко контролюють свій час;
- ▶ наявність високого рівня рефлексивності;
- ▶ інтерес до самоспостереження та позитивна Я-концепція;
- ▶ розуміння цінності навчання,
- ▶ високий рівень відповідальності за власне навчання;
- ▶ спрямованість на саморозвиток і самовдосконалення,
- ▶ прогнозування власного майбутнього

Критерії навчальної самоефективності Молодший юнацький вік (15-18 років)

- ▶ усвідомлення власного стилю розумової діяльності;

- ▶ уміння орієнтуватися в інформаційному просторі з метою вирішення наявних освітніх потреб;
- ▶ вміння встановлювати взаємовідносини та залучати інших для ефективного рішення самостійно визначених навчальних задач;
- ▶ вміння чітко контролюють свій час;
- ▶ наявність високого рівня рефлексивності;
- ▶ інтерес до самопостереження та позитивна Я-концепція;
- ▶ розуміння цінності навчання,
- ▶ високий рівень відповідальності за власне навчання;
- ▶ спрямованість на саморозвиток і самовдосконалення,
- ▶ прогнозування власного майбутнього

Роль дорослих у розвитку самоефективності юнаків

- застосовування методів підтримуючого контролю;
- стимулювання прагнення до самостійності у виборі змісту і форм навчальної роботи;
- допомога у визначенні освітніх потреб та вибору майбутньої професії,
- залучення до проектної діяльності

Психологічні бар'єри, що заважають самоефективності учнів

- низька навчальна мотивація;
- проблеми з самооцінкою;
- недостатній розвиток навчальних навичок (наприклад, з систематизацією та критичним осмисленням інформації, не вміння орієнтуватися в інформаційному просторі тощо);
- низький рівень самоаналізу, рефлексії;
- не вміння визначати зовнішні та внутрішні ресурси;
- помилкові, упереджені судження, страхи;

- явища прокрастинації (схильність дитини відкладати виконання важливих справ, яке супроводжується відчуттям дискомфорту та негативними емоційними переживаннями);
- не усвідомлення важливості особистісних змін як результат навчання

Напрями роботи психолога та соціального педагога

1. Дослідження сформованості критеріїв навчальної самоєфективності в учнів різних вікових груп через анкетування, спостереження, бесіди з усіма учасниками навчального процесу.
2. Вивчення психологічних бар'єрів, що заважають учням бути самоєфективними та продуктивними.
3. Розробка корекційно-розвивальних програм та психологічних рекомендацій для вчителів та батьків, що прагнуть підвищити самоєфективність своїх дітей.

V. ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про освіту» *сайт МОН*
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту» *сайт МОН*
3. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. №988 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;
4. Концепція національно-патріотичного виховання *сайт МОН*
5. Концепції виховання дітей та молоді в національній системі освіти *сайт МОН*
6. Лист № 1/9-430 від 11.08.2020 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році» *сайт МОН*
7. А. Бандура, Теория социального научения; пер. с англ. СПб., Россия: Евразия, 2000, 320 с.
8. Т. Гальцева, С. Крамаренко Програма обласного науково-методичного проекту «Педагогічні стратегії розвитку самоєфективної особистості в освітньому просторі Нової української школи» з 2020 р. по 2023 р. // Джерело. – 2020. – № 25-33, т – с.7-9.
9. Шепелева Е. А. Особенности учебной и социальной самоэффективности школьников: диссертация ... кандидата психологических наук: 19.00.07/ Е. А. Шепелева; [Место защиты: Москва]. – Москва, 2008. – 166

*Підготували члени міської
творчої групи «ЕФЕКТ» з
питань реалізації обласного
науково-методичного проєкту
під керівництвом*

Моськіної Г.В., заступника

**Питання
щодо стану формування життєвих компетенцій дітей
за освітньою лінією «Дитина в соціумі»,
які підлягають вивченню та аналізу
на I, II, III та IV етапах**

1. Сім'я, родинна, родинно – побутова компетенція

- Знання дітей про власну сім'ю, рід, родину
- Уміння дітей дотримуватися норм та правил родинного співжиття

2. Люди

- Уміння дітей орієнтуватися у середовищі людей, відрізнити знайомих і чужих, спілкуватися з ними (контактність)
- Знання дітей про професії дорослих та усвідомлення їх значимості

3. Стан партнерських стосунків з однолітками. Соціально – комунікативна компетентність

- Підтримання особистих стосунків з дітьми
- Обізнаність дитини з власною групою, з її спільними цінностями
- Ступінь розвитку моральних якостей поведінки та їх застосування в житті
- Рівень знань дітей про Україну та інші країни та народи, що їх населяють, їх особливості, культуру, звичаї
- Соціально – комунікативна компетенція
- Усвідомлення дітьми соціальних ролей людей та моральна етичність спілкування
- Уміння дітей вибирати способи спілкування з людьми
- Дотримання морально – етичних норм поведінки
- Формування ціннісних орієнтацій у сферах «людина-людина», «людина-природа», «людина-техніка», «людина-мистецтво».

Додаток 1
до наказу №107 /ОД від 09.10.2017 р.

План роботи творчих груп
КЗ «ДНЗ (ясла-садок) № 210 КТ» КМР
на 2017-2018 навчальний рік щодо реалізації завдань та роботи
над обласним проектом
„Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства”
III етап – практичний

Завдання «практичного етапу»:

1. Оновлення змісту освітньої діяльності ДНЗ, форм, методів взаємодії з іншими соціальними інститутами на основі розробленої структури (моделі) соціалізації особистості дошкільника
2. Розробка та апробація системи діяльності ДНЗ або окремих працівників, що спрямована на розвиток соціальних компетенцій, ціннісних орієнтацій особистості.

№ з/п	Шляхи реалізації	Термін виконання	відповідальний
1.	Аналітично-інформаційний етап 1. Опрацювання моделі зрілої особистості громадянина за Мирославом Боришевським – сукупність основних підсистем:: -моральних цінностей -громадянських цінностей -світоглядних -екологічних -естетичних -інтелектуальних -валеологічних 2. Підвищена увага до ціннісного поля педагогів та формування ціннісно-змістовної сфери дітей. - активізація роботи з батьками вихованців з урахуванням їх вікових особливостей, соціалізації шляхом проведення спільних свят, екскурсій, дискусійних студій; - координація діяльності методичних структур та взаємодії з іншими соціальними інститутами - впровадження активних форм методичної роботи та створення банку презентацій	Вересень	Завідувач Філіпова Л.А., Вихователь-методист Харитонова Г.В. Неручек О.І. Керівники творчих груп
2.	Діяльнісний етап 1. Розроблення проектного плану реалізації завдань III етапу. 2. Презентація творчою групою методичного посібника Н. Гавриш, О. Саприкіної, О.Пометун	Жовтень Жовтень	Вихователь-методист Харитонова Г.В., творча група

3.	«Дошкільнятам – освіта для сталого розвитку») «Формування соціальної компетентності у дітей 5 року життя» 3. Тематична педрада «Соціалізація дошкільника – крок третій» - презентація педагогами власних проєктів	Жовтень	Кругієва Л.А., Юшко І.В. Вихователь-методист Харитонова Г.В., Юріна Є.Є., Яворська О.А.	
	4. Методичний мовленнєвий джайв «Дзвінка фонема» Тема: Формування фонетико-фонематичної складової мовлення у дітей»	Листопад	Вихователь-методист Луньова О.І., Гончар Л.Г. Шерстюк О.В.	
	5. Методична година «Педагогіка емпатермента в роботі з дітьми дошкільного віку»	Грудень	Кругієва Л.А., Юшко І.В. Харитонова Г.В. Неручек О.І. Шерстюк О.В.	
	6. Психолого-педагогічний майстер-клас «Обличчям до батьків».	Січень		
	7.Методична година «Лепбук як засіб інтеграції»	Грудень	Завідувач Філіпова Л.А., Вихователь-методист Харитонова Г.В. Неручек О.І.	
	8. Батьківські збори: «Ненасильницьке спілкування – стратегія життя, основа взаємодії»	Листопад		
	9.Співпраця з іншими соціальними інститутами, відповідно Угод з метою успішної соціалізації особистості дошкільника та популяризації іміджу ДНЗ	Протягом року		
	4.	Підсумково-узагальнюючий етап 1. Звіт творчих груп з реалізації проблеми. 2. Мистецько-художній захід «Вишиванка, вишиваночка моя»	Травень Травень	творча група вихователі, Мірошніченко І.В., Черемісінова А.В. батьківська громада
		Підсумково-моделюючий етап Окреслення перспектив роботи на наступний рік.	Серпень	Завідувач Філіпова Л.А., Вихователь-методист, творча група

НАКАЗ

17.09.2020

№ 58/од

Про створення творчих груп ЗДО КТ №210 на реалізацію освітніх завдань на 2020-2021 н.р.

З метою поліпшення організації та результативності освітнього процесу, впровадження передового педагогічного досвіду, створення безпечного соціалізованого розвивального освітнього простору, успішному вирішенню завдань поставлених перед педагогічним колективом закладу та початку роботи над новим обласним науково-методичним проектом,

НАКАЗУЮ:

1. Створити творчі групи щодо реалізації основних завдань річного плану у складі:
 - 1 завдання* – Гончар Л.Г. вчитель-дефектолог, Матвієнко А.Г., вихователь
 - 2 завдання* – Крутієва Л.А., Таран Т.В. вчитель-логопед,
 - 3 завдання* – Луньова О.І., вчитель-логопед, Юріна Є.Є., Неручек О.І. практичний психолог
2. Творчим групам:
 - 2.1 Спрямувати роботи колективу на розвиток пізнавальної компетенції дошкільника, як запоруки успішної готовності до навчання в школі.
 - 2.2 Поліпшити роботу над формуванням зв'язного українського мовлення, в різних видах діяльності дошкільників.
 - 2.3 Систематизувати роботу педагогічного колективу щодо ціннісного ставлення дитини до оточуючих і навколишнього світу через розвиток її емоційного і соціального досвіду.
 - 2.4 Скласти поетапний план роботи на навчальний рік з реалізації завдань нового обласного проекту (2020-20201роки) (I етап – концептуально-діагностичний). *додаток 1*
3. Результати роботи творчих груп оформити та розглянути на педагогічній раді колективу та висвітити в підсумковому наказі.

5. Координацію роботи покладаю на вихователя-методиста Харитонову Г.В., контроль за залишаю за собою.

В.о. завідувача ЗДО КТ №210

О.Неручек

З наказом ознайомена:

Г. Харитонова

*Додаток 1
до наказу №58 від 17.09.2020 р.
по ЗДО КТ №210*

План роботи творчої групи
ЗДО КТ №210
на 2020-2021 навчальний рік над обласним проектом
„Педагогічні стратегії розвитку самоєфективної особистості в освітньому просторі
Нової української школи”
I етап концептуально-діагностичний).

№ з/п	Шляхи реалізації	Термін виконання	відповідальний	примітки
1	<p>Аналітично-інформаційний етап</p> <p>1. Аналіз стану формування самоєфективної особистості дошкільника в закладі:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Створення «банку інформації - методичне забезпечення - опрацювання нормативно-правової бази; <p>2. Анкетування вихователів:</p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єктивне оцінювання рівня володіння поставленою проблемою педагогічному колективу (анкетування, аналіз перспективного та календарного планів освітньої роботи з дітьми, оцінювання стану роботи з даного питання на сьогоднішній день) 	Вересень	Завідувач, Вихователь-методист	
2	<p>Діяльнісний етап</p> <p>1. Розроблення проектного плану реалізації проблемної теми.</p> <p>2. Планування роботи семінарів,</p> <p>3. Психологізація та педагогізація освітнього простору</p> <p>4. Розроблення та презентація творчою групою методичних рекомендацій «Знайомтесь: обласний проєкт»</p> <p>5. Педагогічний Геокешинг «У пошуках ціннісних орієнтацій»</p> <p>6. Методична година «Як формувати особистісну зрілість дошкільника»</p> <p>6. Батьківські збори №1 Тема: «Творчо спрямована особистість народжується в грі: поради фахівців»</p> <p>№2 Тема: «Готуємось до школи: міфи і реальність»</p>	<p>Жовтень</p> <p>Впродовж року</p> <p>Жовтень</p> <p>Листопад</p> <p>Листопад</p> <p>За умови закінчення карантину</p>	<p>Вихователь-методист, творча група</p> <p>Вихователь-методист</p> <p>Вихователь-методист</p> <p>Вихователь-методист</p> <p>Завідувач,</p>	

	(спільні батьківські збори батьків вихованців закладу та КЗОШ № 90)		Вихователі	
3	Підсумково-узагальнюючий етап 1. Звіт творчої групи з реалізації проблеми. 2. Творча виставка «Наші таланти»	До серпня Серпень	творча група вихователі, музичні керівники	
4	Підсумково-моделюючий етап Окреслення перспектив роботи на наступний рік.	Серпень	Завідувач, Вихователь-методист, творча група	

Обласний науково-методичний проект 2015-2020 рр.

«Освітні стратегії соціалізації особистості громадянського суспільства»

Етапи роботи над проектом

I етап – підготовчий (2015-2016)

- мотивація планування, створення банку інформацій;
- організація психолого-педагогічного семінару;
- розробка критеріїв дослідження та психолого-педагогічного інструментарію.

II етап – концептуально-діагностичний (2016-2017)

- розробка концептуальних положень;
- діагностика психолого-педагогічного статусу учнів різних вікових груп;
- підготовка рекомендацій кафедрами і відділами.

III етап – практичний (2017-2018)

- формування системи роботи над проблемою;
- визначення основних ідей;
- наукове обґрунтування інновацій.

IV етап - корекційно – аналітичний (2018-2019)

- аналіз попередніх результатів;
- внесення змін і корекція накопиченого досвіду.

V етап – підсумковий (2019-2020)

- аналіз динаміки показників;
- узагальнення досвіду;
- визначення подальших перспектив.

Фактори, що впливають на процес соціалізації:

1. демократизація;
2. зміна ціннісних орієнтацій;
3. технологізація;
4. глобалізація;
5. інформаційний процес;
6. обмеження комунікативних просторів.

2015-2016 р.р. – підготовчий (мотиваційно-настановчий), на якому відбувається усвідомлення соціально-педагогічних, процесу соціалізації особистості, з'ясування необхідності інноваційних змін, створення відповідних умов для їх упровадження.

Навчальний заклад (дошкільний, загальноосвітній, позашкільний):

- здійснює аналіз наявних ресурсів щодо впливу на стан соціалізації, визначає напрями введення інноваційних змін;
- обговорює питання участі навчального закладу в дослідженні науково-методичної обласної проблеми на засіданнях органів самоврядування;
- організує роботу творчих груп педагогічних працівників та інших спеціалістів за темою дослідження;
- активізує роботу Ради навчального закладу, Опікунської ради, органів учнівського самоврядування;
- вивчає особливості та потенційні можливості виробничих, наукових, інформаційних установ, закладів соціокультурної сфери, сім'ї щодо створення належних соціально-педагогічних умов соціалізації особистості;
- налагоджує діяльність шкільних профілактичних рад;
- зміцнює матеріально-технічну, навчально-дидактичну базу гурткової, секційної, клубної роботи в навчальному закладі;
- залучає дітей, учителів до проведення вхідної діагностики за методиками, визначеними районним (міським) методичним кабінетом, узагальнює її результати на рівні закладу, забезпечує зберігання діагностичних матеріалів до завершення реалізації науково-методичної проблеми;
- забезпечує участь педагогічних працівників у районних і обласних методичних заходах за тематикою дослідження;
- здійснює аналіз експериментальної діяльності в школі на предмет впливу її результатів на рівень соціалізації дітей та школярів.

